

Geografie obyvatelstva a sídel 2 (Z0044)

Cvičení 1.

cvičící: Mgr. Tomáš Lorenc
kontakt: univerzitní mail

Obecné předpoklady k udělení zápočtu

- Vypracovaná a odevzdaná (IS) cvičení (kolik?)
- 2 povolené absence

Cvičení 1- Epidemiologický přechod

Epidemiologický přechod (Abdul Omran)

- **popis a vysvětlení diferenciací úmrtnostních změn (čas, prostor)**

Definuje 3 (4) fáze:

- a) epidemiologií a hladomorů
- b) ustupujících epidemií
- c) degenerativních a civilizačních chorob
- d) *opožděných degenerativních chorob / arogantní fáze*

Definuje 4 (5) modelů:

- a) klasický model – USA, VB
- b) zrychlená varianta klasického modelu - Japonsko
- c) opožděný model – Jižní Korea
- d) přechodná varianta opožděného modelu – Singapore, Sri Lanka, Jamajka
- e) *nový regresivní model*

Cvičení 1- Epidemiologický přechod

Zadání cvičení:

- Zhodnoťte úmrtnostní poměry mezi roky 1950 – 2010 (v 5-letých obdobích) ve vámi zvolené oblasti (nejméně 6 velkých států) a pokuste se interpretovat v jaké fázi epidemiologického přechodu se Vámi vybraná oblast/státy nachází. (práce ve trojicích)

Zdroje dat:

- <http://esa.un.org/unpd/wpp/Documentation/publications.htm> (dohledat konkrétní ukazatele a oblasti)

Hodnotící ukazatele:

- hrubá míra úmrtnosti (crude death rate)
- naděje dožití při narození (life expectancy at birth)
- kojenecká úmrtnost (infant mortality rate)
- dětská úmrtnost (under-five mortality)

Cvičení 1- Epidemiologický přechod

Možné geografické oblasti:

- V, S, J, Z nebo střední Afrika
- V, JV, Z nebo jižní-střední Asie
- Karibik, Střední nebo jižní Amerika
- Melanésie, Mikronésie, Polynésie

- Lze vybrat pouze 1 oblast (např. V Afriku)

Cvičení 1- Epidemiologický přechod - výstupy

- odevzdání protokolu do ISu (4.3., 23:59)
- odeslání e-mailu cvičícímu k vyplnění závěrečné tabulky (4.3., 23:59) s
a) územím, b) fází ep. přechodu, c, nejčastějšími příčinami úmrtí,
d, průměrnou nadějí na dožití při narození za (vše období 2005 – 2010)
- prezentace Vašich dosažených výsledků na cvičení 5.3. a 12.3. – max.
na 10 min = 5 až 6 slajdů

Pomoc k interpretaci výsledných hodnot

Stage	Indicative mortality levels			Main causes of death	Major initiatives to reduce mortality
	IMR	e_0	e_{50}		
I High and fluctuating mortality	200	40	10	Infectious disease associated with epidemics, famine and pestilence	Famine relief, improved diet, sanitation, water quality
II Progressive declines in mortality, predominantly in younger ages	100	50	24	Infectious disease, but epidemics less frequent and catastrophic	Public health and sanitation, improved nutrition, hospital development.
III Stable mortality at a low level	12	70	25	Degenerative disease such as cancer, heart disease and accidents	Therapy developments, medical advances.
IV Further declines in mortality, especially at older ages	9	75	30	Degenerative disease and accidents	Lifestyle changes (e.g. diet, exercise), medical advances

IMR = infant mortality rate (infant deaths per 1000 births)

e_0 = life expectancy at birth

e_{50} = life expectancy at age 50

Source: United Nations (1994: 73)